

Tekst: Damian Borowik/www.RallyShop.pl

NASZYWKA NASZYWCE NIERÓWNA

W kolejnych tekstach naszego technicznego cyklu wielokrotnie padało określenie „homologacja FIA”. Pod tym prostym zwrotem kryją się szczegółowe i dość skomplikowane regulacje dopuszczające sprzęt sportowy do użytku w rajdach różnej rangi. Homologacja homologacji nierówna, w tym tekście pokazujemy zatem, na co warto zwrócić uwagę, kupując wyposażenie bezpieczeństwa dla rajdowej załogi.

Odzież i obuwie

W przypadku tej grupy asortymentowej sprawa jest stosunkowo prosta – aktualną homologacją jest standard FIA 8856-2000. Nie podano jeszcze daty wygaśnięcia tego dokumentu, więc widząc podobną naszywkę na kombinezonie, bieliźnie czy butach, mamy pewność, że możemy z powodzeniem ich używać jeszcze przez co najmniej kilka lat. Co ciekawe, w przypadku odzieży nie ma znaczenia, kiedy produkt został wyprodukowany. Dopuszczenie do zawodów następuje jedynie na podstawie badania aktualności homologacji. Zatem buty czy rękawice wyprodukowane w roku 2010 przejdą badanie podobnie jak produkty z 2013 r. Jedynym ograniczeniem jest fizyczne zużycie tkaniny. Użytkowanie może osłabiać strukturę materiału, mogą pojawić się nacięcia czy rozdarcia, które dyskwalifikują sprzęt.

Przy homologowanej odzieży należy zwrócić uwagę na jeszcze jedną rzecz w kontekście badań kontrolnych – naszywki i hafty. Obecnie trudno znaleźć zawodnika, który finansuje starty wyłącznie z własnych funduszy i ubiera kombinezon bez jakichkolwiek reklam. Wszystkie naszywki i hafty muszą być wykonane z niepalnych tkanin (podobnie jak kombinezon), natomiast szew (również wykonany z niepalnych nici) może naruszyć jedynie jedną, zewnętrzną warstwę kombinezonu. Kombinezony z indywidualnymi projektami haftów możemy zamówić praktycznie u każdego producenta strojów sportowych. To daje największą

pewność, że hafty czy naszywki zostały wykonane w zgodzie z regulaminami.

Do tego roku kombinezony miały jedynie haft na górnej części pleców z określeniem daty produkcji i numeru homologacji (patrz zdjęcia). Od 2013 r. zostały zaopatrzone również w hologramową naszywkę na wewnętrznej stronie zamka. System ten ma zapobiec podrabianiu haftu z homologacjami, co zdarzało się w ubiegłych latach.

Kaski, kołnierz HANS i Hybrid

O ile nie ma większego problemu z rozpoznaniem aktualności homologacji odzieży, o tyle przy kaskach sprawa jest nieco bardziej skomplikowana, co ma dwie przyczyny. Po pierwsze kaski są ciągle poddawane coraz to nowym testom wytrzymałościowym, a ich budowa jest udoskonalana. Nowszą homologacją to coraz bardziej wyśrubowane wymagania i coraz bezpieczniejsza konstrukcja. Drugą przyczyną jest to, że FIA, oprócz własnych norm 8860-2004 i 8860-2010, honoruje również homologacje innych instytucji: British Standard Institution (BSI) czy SFI Foundation. Kaski, podobnie jak odzież, nie są ograniczone terminem licznym od chwili produkcji, ale aktualnością homologacji, w zgodzie z którą zostały wykonane. Przykładowo honorowana przez FIA homologacja BSI 668-85 type A/FR (tzw. czerwona) wygasa z końcem tego roku, Snell SA2005 – z końcem 2018 r., natomiast aktualna Snell SA2010 nie ma jeszcze określonej daty wygaśnięcia.

Podobnie jak naszywki sponsorskie przy kombinezonach, tak malowanie kasku

może mieć wpływ na ważność homologacji. Wszelkie zdobienia muszą być naniesione u autoryzowanego lakiernika przy pomocy lakierów, których skład nie narusza struktury i nie spowoduje osłabienia wytrzymałości kasku. Samodzielne malowanie absolutnie nie wchodzi w grę.

Pozostając przy temacie kasków, należy poruszyć kwestię „nierozwalnie” z nimi związaną – chodzi o klipsy i kołnierze ochronne HANS i Hybrid. W tym przypadku występują dwie aktualne normy – FIA 8858-2002 oraz FIA 8858-2010. Każdy kołnierz oraz każdy klips musi posiadać naszywkę, naklejkę lub grawerunek z jedną z powyższych homologacji.

Pasy szelkowe

Kwestia homologacji tego elementu wygląda nieco inaczej. Tutaj na badaniu kontrolnym oprócz naszywki homologacyjnej sprawdza się również datę wyprodukowania, a dokładniej datę, po której pasów nie wolno używać (no valid after). Pasy mogą być używane przez 5 lat od daty produkcji. Po tym okresie materiał, z którego są wykonane, traci swoje właściwości i nie zapewnia już takiego bezpieczeństwa jak produkt nowy. Naszywka z określeniem, do kiedy mogą być używane pasy, znajduje się na każdej odpinanej szelce pasów (4 lub 6 sztuk). Znane są przypadki, że samochód nie został dopuszczony do zawodów, ponieważ jedna z szelek pochodziła z innego zestawu i miała przekroczoną datę dopuszczenia do użytkowania. Pasy szelkowe mogą posiadać naszywki

z jednym z dwóch rodzajów homologacji – 8853-98 lub 8854-98.

Również montaż pasów ma decydujące znaczenie przy dopuszczeniu samochodu do zawodów. Ważne jest zarówno solidne przytwierdzenie każdego punktu mocowań, jak i zachowanie odpowiednich kątów szelek w stosunku do podwozia. Bardziej dociekliwych w kwestii montażu pasów zapraszamy do lektury Załącznika J do MKS, art. 253, artykuł 6: Pasy bezpieczeństwa.

Fotele

Sportowe kubelki, podobnie jak pasy, nie zostaną dopuszczone do zawodów, jeżeli nie posiadają odpowiedniej naklejki homologacyjnej, a od ich daty produkcji minęło więcej niż 5 lub 10 lat (w zależności od rodzaju homologacji). Homologacje dotyczące foteli są dwie: FIA 8855-1999 oraz 8862-2009. Pierwsza z nich dotyczy foteli rurkowych oraz tych o konstrukcji odlewowej z włókien szklanych i ważna jest przez 5 lat od daty produkcji. Po tym czasie fotel nie może być używany w zawodach wymagających wyposażenia homologowanego, można jednak przedłużyć homologację o kolejne 2 lata po przeprowadzeniu przeglądu stanu fotela przez producenta. Z kolei druga z homologacji dotyczy głównie foteli wykonanych z włókien węglowych i FIA dopuszcza ich stosowanie przez 10 lat od momentu produkcji bez możliwości przedłużenia tego terminu. Niezależnie od wieku fotela należy go wymienić, jeżeli jego stan nie zapewni odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa użytkownika.

- OKIEM EKSPERTA

Jakub Tomczyk
www.RallyShop.pl

- Sama homologacja to nie jedyna rzecz, na którą powinniśmy zwrócić uwagę przy zakupie akcesoriów rajdowych. Bardzo istotne jest pochodzenie sprzętu. Nie wiele osób wie, że homologowane kaski skonstruowane są w taki sposób, aby tylko jednokrotnie zaabsorbować energię z uderzenia. Kask, który raz uległ wypadkowi, nie powinien być ponownie użytkowany. To samo dotyczy wielu innych elementów bezpieczeństwa takich jak pasy czy fotele. Należy o tym szczególnie pamiętać, decydując się na zakup produktów z niewiadomego źródła. Jeżeli nie znamy ich przeszłości - igramy z własnym bezpieczeństwem.

■ Do tego roku kombinezony miały informację o homologacji umieszczoną najczęściej na kołnierzu, a od 2013 r. dodaje się również hologramową naszywkę na wewnętrznej stronie zamka.

■ Na zdjęciu naklejka homologacyjna dla fotela o konstrukcji rurkowej lub odlewowej z włókien szklanych. W ostatnim wierszu ważna informacja - data produkcji, taki produkt może być używany przez 5 lat od wyprodukowania.

■ Informacje potwierdzające zgodność systemów ochrony zawodników z homologacją znajdują się niemal na każdej jego części. Przykładem są kołnierze HANS i Hybrid - wszytki są nawet na paskach do klipsów.

MANUFACTURER
Manufacturer harness ltd not valid after 2002 FIA D-999.T/98 FIA B-000.T/98 Made in Syldivia
not valid after 2002 FIA D-999.T/98 FIA B-000.T/98

Homologation label
Identification label

■ Kask nie musi koniecznie mieć homologacji FIA. Świadcstwo BSI to brytyjska homologacja uznawana przez FIA.

■ Wzór naszywki homologacyjnej pasów bezpieczeństwa oraz przykład tego, jak takie świadectwo umieszcza firma Sabelt.

REKLAMA

www.RallyShop.pl

WYŁĄCZNY PRZEDSTAWICIEL **SIMPSON** **Hybrid** NA POLSKĘ

CRONIC ul. Włocławska 94 87-100 Toruń
(+48) 56 652-12-12, (+48) 500-456-567
(+48) 500-601-901, (+48) 501-501-599
mail - sklep@rallyshop.pl

